

Kouvolan kaupunki
PL 85
45101 KOUVOLA

Lausuntopyyntö 21.1.2025

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lausunto, rakennemalli, kolme skenaariota, Kouvola

Asia

Kouvolan kaupunki on päivittämässä koko kaupunkia kattavaa maankäytön rakennemallia. Tavoitteena on koko kaupungin käsittävä maankäytön strateginen suunnitelma ja tulevaisuuden kehityskuva, joka tähtää aina vuoteen 2050.

Aiemmin laadittu rakennemalli (2012) päivitetään nyt orastavan yleiskaavatyön pohjaksi.

Työn pohjaksi on laadittu kolme vaihtoehtoista Kouvolan tulevaisuudenkuvaa eli skenaariota:

Skenaario 1: Tiivistyvä Kouvola

Skenaario 2: Kylien ja pientaajamien Kouvola

Skenaario 3: Supistuva Kouvola

Lausunto

Rakennemalli tarkastelee Kouvolan kehitystä pitkällä aikajänteellä asettaen strategiset tavoitteet ja kehittämisen suuntaviivat. Rakennemalli antaa suuntaviivoja laadittavalle yleiskaavalle auttaen sen keskeisissä sisältökysymyksissä.

Kouvolan kaupungissa tulee laajalti tiedostaa, että nyt työstettävällä rakennemallilla kaupunki tulee ohjaamaan tulevaa kehityksensä suuntaa. Myöhemmin rakennemalliin tukeutuva oikeusvaikutteinen kuntakaavoitus vahvistaa kaupungin valitseman linjan. Rakennemalli on syytä laatia huolella, jotta kaupungin tulevalle kehitykselle saadaan myönteiset lähtökohdat. Erityisesti kaupungin päättävien tahojen on perusteltua osallistua aktiivisesti rakennemallin valmisteluun.

Laadittava rakennemalli on kokonaisvaltaisen kaupunkisuunnittelun lähtökohtien ja tavoitteiden määrittämistä. Asiasta on hyvä käydä keskustelua juuri nyt, koska rakennemallilla ja jatkotyönä syntyvällä

7.2.2025

kuntakaavoituksella on yli sukupolvien kestäviä laadullisia, toiminnallisia ja erityisesti taloudellisia vaikutuksia. Yleisesti voi suositella, että tässäkin rakennemallissa tulee tavoitella alueiden käyttöä ja rakentamista siten, että siinä luodaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Suunnittelussa tulee olla huomioituna ilmastomuutos ja tavoitella ilmastopäästöjen vähentämistä.

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet (AKL 5 §) tarjoaa hyviä tulokulmia rakennemallin tavoitteisiin ja toimivuuden arviointiin, koska rakennemallilla kaupunki tarkastelee itseään kokonaisvaltaisesti. Seuraavassa muutamia nostoja säädöksessä mainituista tavoitteista, mitä kohti on perusteltua myös rakennemallityössä pyrkiä:

- turvallinen, terveellinen, viihtyisä, sosiaalisesti toimiva ja eri väestöryhmät, kuten lapset, vanhukset ja vammaiset ja heidän tarpeensa tyydyttävä elin- ja toimintaympäristö
- yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuus
- rakennetun ympäristön kauneus ja kulttuuriarvot
- luonnon monimuotoisuus ja muiden luonnonarvojen säilyminen
- ympäristönsuojelu ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen
- luonnonvarojen säästeliäs käyttö
- yhdyskuntien toimivuus ja hyvä rakentaminen
- yhdyskuntarakentamisen taloudellisuus
- elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- palvelujen saatavuus
- liikenteen tarkoituksenmukainen järjestäminen
- sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytykset

Kouvolan elinvoima muodostuu elinkeinoelämän varauksia laajemmasta kokonaisuudesta, kuten houkuttelevasta asuintarjonnasta, laadukkaista lähivirkistysalueista ja kouluverkosta, sujuvasta arjesta, alueen maisemista ja luonnonoloista.

Kouvolan kannattaa välttää ylisuurista kasvuodotuksista johtuvat aluevaraukset. Kasvua on jo mahdollistettu voimassa olevassa yleiskaavassa. Pohdintaa on kuitenkin syytä käydä siitä, että sijoittuvatko varaukset toiminnallisesti siten, että kaupungin rakenteen kehitys on oikein optimoitu. Rakennemallia kehitettäessä on mietittävä, että voiko maankäytön aluevaraukset sijoittua nykyistä paremmin. Kasvun sijaan Kouvola joutuu varautumaan myös asukasmäärän vähenemiseen tulevaisuudessa tai säilymiseen nykyisellä tasolla.

7.2.2025

Asumisen kehitystä on perusteltua ohjata siihen suuntaan, että työmatkat ja palvelujen saatavuus onnistuvat enenevässä määrin kevyen liikenteen keinoin sekä julkisen liikenteen avulla. Tämä tukee yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja ilmastotavoitetta.

Rakennemallissa on hyvä osoittaa selkeästi Kouvolan keskeiset elinkeinoelämän vetovoima-alueet ja kehityskohteet, joiden kehittämiseen Kouvola kannattaa ensisijaisesti panostaa. Elinkeinoelämän ja työpaikkojen sijoittumisen lopulliset ratkaisut on hyvä jättää tehtäväksi tarkemmassa suunnittelussa.

Kouvola sijoittuu edullisesti valtateiden ja rautateiden risteykseen. Se tarjoaa edun liikkumiselle ja tavarakuljetuksille. Arvatenkin kaupunki hyödyntää mahdollisuutensa käyttäen olevien infrakäytävien suomia mahdollisuuksia. Erityisesti raideyhteyksien kehittämismahdollisuuksiin sisältyy paljon potentiaalia, joka voi mahdollistaa jotain uutta asumiselle ja elinkeinoelämälle.

Rakennemallikartoilla (skenaariokartoilla) on esitetty luonnonsuojelualueita ja monimuotoisuuskohteita sekä siniviheryhteystarpeita. Näiden osalta malleissa ei ole kovin paljon eroa. Toivottavaa olisi, että kaupunki miettisi tarkemmin, missä ja minkälaisen luonnonarvojen osalta kaupungissa olisi kehitettävää esimerkiksi alueiden kytkeytyneisyyden kannalta. Onko jossain päin tai joidenkin luontotyyppi- tai lajikohteiden osalta tarvetta selvityksille, lisäsuojelulle tai ennallistamiselle?

Luonnonsuojelualueet ja monimuotoisuuskohteet ovat usein myös tärkeitä virkistysalueita, mutta virkistyskäytön painopisteitä ja kehittämiskohteita rakennemalliin ei ole sisällytetty. Siniviheryhteystarvemerkinä palvelee todennäköisesti sekä monimuotoisuusalueiden välisten yhteyksien että virkistysreittien tarvetta, mutta kytkeytyneisyyden ja ulkoilureittien tarvetta voisi pohtia myös erillisinä ja yksityiskohtaisemmin.

Lopuksi

Skenaarioissa 1 ja 2 tarjotaan kestävä kehityksen kannalta myönteisempiä kehityssuuntia kuin skenaariossa 3. Skenaariossa 1 ja 2 tiivistyvää rakennetta voi myös tarkastella siten, että tiivistyminen tai tehostuminen tapahtuu siten, että tukeudutaan joukkoliikenteen mahdollistavan infran hyödyntämiseen. Samalla tulee huomioida palvelujen saavutettavuuteen liittyvä ajallinen etäisyys.

7.2.2025

Kaakkois-Suomen ELY-keskus pitää rakennemallin luomiseen tähtäävää työtä odotettuna ja hyvänä alkuna haettaessa kokonaisvaltaisesti suuntaa Kouvolan tulevaa kehitystä varten.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Pyysaari ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

Tiedoksi

Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson museo

Tämä asiakirja KASELY/117/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/117/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Perttola Pertti 07.02.2025 15:42

Esittelijä Pyysaari Antti 07.02.2025 15:42